

**WYROK Z DNIA 24 CZERWCA 2004 R.
WA 11/04**

W razie zbiegu wyroków sądu rejonowego i wojskowego sądu okręgowego, przy ustalaniu, który z tych sądów jest właściwy do wydania wyroku łącznego, nie można powoływać się na kryterium określone w art. 569 § 2 k.p.k., ponieważ nie ma ono zastosowania w relacji sąd powszechny – sąd wojskowy, a o tym który z tych sądów jest właściwy decyduje wyłącznie kryterium przewidziane w art. 569 § 3 k.p.k.

Przewodniczący: sędzia SN B. Rychlicki (sprawozdawca).

Sędziowie SN: M. Pietruszyński, Z. Stefaniak.

Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej: płk F. Szymański.

Sąd Najwyższy w sprawie Pawła K., (...) po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 24 czerwca 2004 r. apelacji, wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku łącznego Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 marca 2004 r.,

uchylił zaskarżony wyrok łączny i sprawę według właściwości przekazał Sądowi Rejonowemu w S. (...)

Z u z a s a d n i e n i a :

Paweł K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 marca 1998 r. za popełnienie przestępstw określonych w art. 316 d.k.k. w zw. z art. 315 § 1 d.k.k., art. 315 § 1 d.k.k. dwukrotnie i art. 166 d.k.k. – trzykrotnie na karę łączną 1000 zł grzywny z zamianą w wypadku nieuiszczenia w terminie na miesiąc i 20 dni zastępczej kary pozbawienia wolności, przy przyjęciu jednego dnia pozbawienia wolności za równoważnego grzywnie w kwocie 20 zł,

2. Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 maja 1998 r. za popełnienie przestępstwa określonego w art. 208 d.k.k. w zb. z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych w zw. z art. 58 d.k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz 5000 zł grzywny z zamianą w wypadku nieuiszczenia w terminie na 8 miesięcy i 10 dni zastępczej kary pozbawienia wolności, przy przyjęciu jednego dnia pozbawienia wolności za równoważnego grzywnie w kwocie 20 zł,

3. Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 maja 1999 r. za popełnienie przestępstwa określonego w art. 279 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w rozmiarze 30 stawek dziennych po 20 zł każda stawka,

4. Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 lutego 2000 r. za popełnienie przestępstwa określonego w art. 279 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności i grzywnę w rozmiarze 140 stawek dziennych po 10 zł jedna stawka,

5. Sądu Rejonowego w L. z dnia 29 stycznia 2001 r. za popełnienie przestępstwa określonego w art. 289 § 2 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a ponadto nakazem karnym Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 października 1998 r. za

popelnienie przestępstwa określonego w art. 278 § 3 k.k. na karę grzywny w rozmiarze 80 stawek dziennych po 30 zł każda stawka.

W dniu 17 lutego 2000 r. skazany Paweł K. złożył do Sądu Rejonowego w L. wniosek o wydanie wyroku łącznego obejmującego powyższe orzeczenia, przy zastosowaniu zasady absorpcji. Wniosek ten Sąd Rejonowy w L. przekazał według właściwości Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. wyrokiem łącznym z dnia 29 marca 2004 r.:

„1. na podstawie art. 66 d.k.k., art. 67 § 1 d.k.k. i art. 70 § 1 d.k.k. w miejsce wymierzonych wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 marca 1998 r. i wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 maja 1998 r. kar grzywny w wysokości odpowiednio 1000 zł i 5000 zł wymierzył karę łączną grzywny w wysokości 6000 zł, którą na zasadzie art. 37 § 1 d.k.k., na wypadek nieuiszczenia w terminie, zamienił na 10 miesięcy zastępczej kary pozbawienia wolności, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w kwocie 20 zł,

2. w pozostałym zakresie postępowanie o wydanie wyroku łącznego umorzył, z uwagi na brak warunków do połączenia kar orzeczonych pozostałymi wyrokami”.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. uzasadniając swoje stanowisko wywiódł, iż wniosek skazanego Pawła K. jest zasadny tylko w zakresie kar grzywny orzeczonych wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 marca 1998 r. i wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 maja 1998 r. Ponadto sąd podniósł, że wprowadzie skazany przed dniem 16 marca 1998 r. (pierwszy wyrok) w dniu 8 kwietnia 1997 r. dopuścił się przestępstwa określonego w art. 278 § 3 k.k., za które nakazem karnym wydanym przez Sąd Rejonowy w W. z dnia 16 października 1998 r. wymierzono mu karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną 30 zł, to zważywszy, że grzywna ta została orzeczona w stawkach dziennych, nie podlega więc ona łączeniu na podstawie art. 85 k.k. z grzywną, której wysokość została orzeczona kwotowo, jako karą nie tego samego rodzaju. Jeśli chodzi o wyroki: Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 maja 1999 r., Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 lutego 2000 r. i Sądu Rejonowego w L. z dnia 29 stycznia 2001 r., to mając na uwadze, że skazany dopuścił się przypisanych mu przestępstw po dniu 16 marca 1998 r. brak jest warunków do wydania wyroku łącznego.

W związku z tym, na podstawie art. 572 k.p.k., w tej części sąd umorzył postępowanie. W postępowaniu międzyinstancyjnym skazanemu wyznaczono obrońcę do sporządzenia apelacji.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją obrońcy skazanego. Skarżący zarzucił obrazę prawa materialnego (art. 32 pkt 1 k.k.) przez „nieprawidłowe uznanie, iż orzeczona pod rządami k.k. z 1997 r. kara grzywny nie jest karą tego samego rodzaju co kara grzywny określona w k.k. z 1969 r.”. Na tej podstawie apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku łącznego przez „objęcie” tym wyrokiem nakazu karnego wydanego przez Sąd Rejonowy w W. z dnia 16 października 1998 r. wymierzającego skazanemu karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 30 zł każda, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu apelacji obrońca podniósł, iż wymierzone skazanemu kary grzywny są karami tego samego rodzaju (art. 85 k.k.). Jakkolwiek zostały wymierzone kwotowo oraz w stawkach dziennych to są to jedynie „różnice techniczno-rachunkowe”.

Sąd Najwyższy, po wysłuchaniu obrońcy popierającego apelację oraz

prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej, który wniosł o nieuwzględnienie apelacji obrońcy i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku łącznego, zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie kwestią zasadniczą (niepodniesioną w apelacji) jest właściwość sądu do wydania wyroku łącznego. Zgodnie z treścią art. 569 § 1 k.p.k. właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ostatni skazujący wyrok w pierwszej instancji. Z kolei art. 85 k.k. określa warunki, w jakich następuje wydanie wyroku łącznego (por. postanowienie SN z dnia 4 listopada 2003 r., V KK 233/03, OSNKW 2004, z. 1, poz. 6, postanowienie SN z dnia 3 listopada 2003 r., IV KK 295/02, OSNKW 2004, z. 1, poz. 7). W sprawie skazanego Pawła K. wyroki oraz nakaz karny wydały sądy powszechne (sądy rejonowe) oraz sąd szczególny (wojskowy sąd okręgowy). Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z dnia 16 grudnia 2003 r., na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. art. 569 § 2, 654 § 5 k.p.k. w tej sprawie stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W., wywodząc, iż ten sąd, jako sąd wyższego rzędu w rozumieniu art. 569 § 2 k.p.k., jest właściwy do wydania wyroku łącznego.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W., na podstawie art. 39 k.p.k., sprawę tę przyjął do rozpoznania, a powinien odmówić jej przyjęcia z powodów następujących. Rzecz w tym, iż właściwości sądu do wydania wyroku łącznego w sprawie Pawła K. nie określają przepisy art. art. 569 § 2, 654 § 5 k.p.k., a stanowi o tym art. 569 § 3 k.p.k. Treść tego przepisu należy ocenić jako *lex specialis* wobec art. 569 § 2 k.p.k. Redakcja tego przepisu jest doprecyzowaniem przez ustawodawcę właściwości sądu do wydania wyroku łącznego, w wyniku uwzględnienia praktyki orzeczniczej Sądu Najwyższego w wykładni art. 503 § 3 k.p.k. z 1969 r. (por. wyrok z dnia 6 grudnia 1985 r., Rw 1103/85, OSNKW 1986, z. 7–8, poz. 60 z aprobowaną glosą Z. Kwiatkowskiego, WPP 1987, nr 3, s. 360). Z przepisu tego wynika, że w razie zbiegu wyroków sądu powszechnego i szczególnego, o karze łącznej orzeka ten sąd, który wymierzył karę surowszą podlegającą łączeniu. Zatem nie ma żadnego znaczenia w tym wypadku, czy w pierwszej instancji orzekały sądy rejonowe, czy też wojskowy sąd okręgowy posiadający uprawnienia i obowiązki procesowe, przysługujące w postępowaniu przed sądami powszechnymi sądowi okręgowemu (art. 654 § 5 k.p.k.). Karę surowszą grzywny podlegającą łączeniu wymierzył Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 13 maja 1998 r., i ten sąd jest właściwy do wydania wyroku łącznego w sprawie skazanego Pawła K. Zważywszy na treść art. 8 k.p.k., do rozważenia temu sądowi pozostaje kwestia objęcia wyrokiem łącznym kary grzywny orzeczonej nakazem karnym Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 października 1998 r., jako kary tego samego rodzaju.

Mając na uwadze, iż sąd wojskowy orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu powszechnego, zaskarżony wyrok łączny należało uchylić niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionego zarzutu (art. 439 § 1 pkt 3 k.p.k.) i sprawę przekazać według właściwości Sądowi Rejonowemu w S. (...).